

Sygn. akt I Ca 294/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa J. W.

przeciwko TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 20 maja 2014 r. sygn. akt VIII C 278/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości nadając mu następującą treść:

„1. oddala powództwo;

2. nakazuje pobrać od powódki J. W. na rzecz Skarbu

Państwa - Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 277,26 (dwieście

siedemdziesiąt siedem 26/100) złotych z tytułu zwrotu wydatków.”;

II. zasądza od powódki J. W. na rzecz pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. (...) (jeden tysiąc trzysta siedemnaście) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 294/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P., w sprawie o sygn. akt VIII C 278/13, z powództwa J. W. przeciwko TUZ Towarzystwu (...) z siedzibą w W. o zapłatę, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26 322,00 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi

od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5 734,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalając powództwo w pozostałej części.

Ponadto Sąd Rejonowy nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 277,26 złotych tytułem zwrotu wydatków.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach i wnioskach:

W dniu 13 czerwca 2013 roku na terenie nieruchomości będącej własnością J. W. uszkodzeniu uległ kabel zasilający w energię elektryczną budynek powódki.

Nieruchomość ta objęta została ochroną ubezpieczeniową, wynikającą z zawartej pomiędzy powódką a pozwanym w dniu 31 sierpnia 2012 roku umowy ubezpieczenia o nr (...).

Zaraz po zdarzeniu powódka zleciła sporządzenie diagnostyki uszkodzonego kabla oraz wycenę kosztów naprawy, a następnie w dniu 17 czerwca 2013 roku zgłosiła powstałą szkodę pozwanemu.

Pozwany, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, wydał w dniu 05 sierpnia 2013 roku decyzję odmawiającą przyjęcia odpowiedzialności za zaistniałe zdarzenie podnosząc, iż kabel zasilający budynek w energię elektryczną, nie jest objęty ochroną ubezpieczeniową, gdyż nie stanowi elementu stałego, o którym mowa w ogólnych warunkach ubezpieczenia. Ponadto wskazano, iż przedmiotowa umowa ubezpieczenia nie obejmowała ochroną szkód powstałych w wyniku przepięcia.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, kabel zasilający budynek był dobrze i prawidłowo zabezpieczony przed wszelkiego rodzaju przepięciami tj. atmosferycznymi i liniowymi, a jego wiek wynosił na około 40 lat. Przyczyną jego uszkodzenie było starzenia się izolacji.

Zdaniem Sadu Rejonowego, ochroną ubezpieczeniową z tytułu zawartej z pozwanym umowy w okresie od dnia 01 września 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku objęty został dom jednorodzinny powódki wraz ze stałymi elementami, a zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań, stanowiącymi integralną część tej umowy, elementami stałymi są: elementy zamontowane lub wbudowane w sposób trwały, tzn. w taki sposób, aby nie można było ich zdemontować bez użycia narzędzi lub spowodowania utraty lub zmniejszenia ich wartości. Stałymi elementami są w szczególności wyposażenie instalacji wodno – kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej, gazowej czy grzewczej. W oparciu o powyższe, Sąd Rejonowy stwierdził, że kabel elektryczny, jako urządzenie instalacji elektrycznej, należy zaliczyć do elementów stałych budynku, gdyż nie jest możliwe dokonanie demontażu takowego kabla bez użycia narzędzi i wiedzy fachowej, a jego usunięcie, a tym samym pozbawienie nieruchomości energii elektrycznej, zawsze będzie się wiązało ze spadkiem jej wartości.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że w toku postępowania ustalono, w oparciu o niekwestionowany przez pozwanego protokół z badania linii kablowej wykonany przez elektromontera M. D., że linia doprowadzająca energię elektryczną do nieruchomości powódki jest w złym stanie technicznym i w związku z dużą częstotliwością awarii nadaje się do wymiany, a uszkodzony kabel nie nadaje się do dalszej eksploatacji, co podważa, zdaniem Sądu Rejonowego, nieudowodnione przez pozwanego, twierdzenia o jej uszkodzeniu w wyniku przepięcia.

Zdaniem Sądu Rejonowego nieuzasadniony był również zatem zarzut pozwanego, iż powódka nie wykazała poniesionej przez nią szkody, gdyż załączyła niezakwestionowany przez pozwanego kosztorys naprawy uszkodzonego kabla, który wskazywał na koszt niezbędny do przywrócenia jego stanu sprzed zaistnienia szkody oraz pismo, w którym A. Ł. kwituje odbiór kwoty 26 322,00 złotych za naprawę kabla zasilającego.

O odsetkach Sad Rejonowy orzekł zgodnie z dyspozycją art. 817 § 1 kc.

O kosztach procesu zaś na podstawie art. 98 kpc oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, części IV tabeli stanowiącej załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.) i art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany, w której zarzucił rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego naruszenie:

1/ przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów i w rezultacie ustalenie na podstawie zebranego materiału dowodowego, iż pozwany obejmował ochroną ubezpieczeniową uszkodzone mienie powódki,

- art. 232 kpc poprzez niezastosowanie i uznanie, iż powódka, na której spoczywa ciężar dowodu w zakresie okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, udowodniła, iż poniosła koszty naprawy w wysokości 26 322,00 złotych, pomimo iż nie przedstawiła rachunków ani faktur wskazujących na powyższy fakt, a jedynie pokwitowanie przyjęcia gotówki stanowiące wyłącznie oświadczenie woli,

2/ przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 12 a ust. 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 roku poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, co skutkowało wybiórczym i dowolnym stosowaniem postanowień zawartych w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia, stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia, tj.: § 3 pkt 14 oraz § 3 pkt 5, pomimo, iż wyraźnie wyznaczają zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, zaakceptowany i znany stronie powodowej,

- art. 65 kc poprzez błędną wykładnię oświadczeń woli zawartych w § 3 pkt 14 oraz § 3 pkt 5 oraz przyjęcie, iż kabel energetyczny stanowi część składową budynku objętego umową ubezpieczenia,

- art. 353¹ kc poprzez jego niezastosowanie i wybiórcze oraz dowolne traktowanie postanowień OWU wyznaczających obok postanowień umowy ubezpieczenia (potwierdzonej polisą) treść stosunku obligacyjnego łączącego powoda z pozwanym,

- art. 481 kc w zw. z art. 817 kc poprzez przyjęcie, iż odszkodowanie za ubezpieczone mienie należy się od dnia następującego po upływie 14 dniowego terminu biegnącego od dnia, w którym wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności stało się możliwe, to jest od dnia wydania przez pozwanego pierwszej decyzji odmownej, datowanej na dzień 31 marca 2011 roku, a nie od dnia wyrokowania, pomimo iż nie zaszły przesłanki do zastosowania powyższych artykułów, gdyż pozwany w toku postępowania likwidacyjnego ustalił, że po jego stronie zachodzi brak odpowiedzialności gwarancyjnej, a dopiero postępowanie dowodowe ustaliło, iż zachodzi odpowiedzialność gwarancyjna pozwanego,

- art. 48 kc poprzez jego błędne zastosowanie, a przez to uznanie, iż kabel energetyczny wkopany w ziemię stanowi część składową budynku, a nie nieruchomości gruntowej.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji w celu przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, przed Sądem drugiej instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Choć nie wszystkie z podniesionych przez skarżącego zarzutów należy uznać za trafne, apelacja zasługuje w całości na uwzględnienie. Trzeba bowiem zgodzić się ze skarżącym, iż ochroną ubezpieczeniową nie zostały objęte skutki zdarzenia powstałe na nieruchomości poza budynkiem mieszkalnym powódki.

Zawarta między stronami umowa dotyczyła wyłącznie domu jednorodzinnego (wraz ze stałymi elementami). Zgodnie zaś z § 3 pkt 14 ogólnych warunków ubezpieczenia domów mieszkalnych i mieszkań, stanowiących integralną część umowy, domem jednorodzinnym w jej rozumieniu jest samodzielny budynek mieszkalny, a także samodzielna część budynku bliźniaczego lub szeregowego wraz z wbudowanym garażem, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych, natomiast § 3 pkt 5 wskazuje, że budynek to obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony w przestrzeni, za pomocą ścian, posiadający fragmenty, dach; do budynku lub jego części zalicza się: ściany działowe, okna i drzwi zewnętrzne i wewnętrzne, tynki wewnętrzne, elewacji, izolację cieplną, przeciwwodne dźwiękochłonne, schody, instalację, odgromową, rynny, wszelkie instalacje (np. wodno-kanalizacyjna, elektryczna, urządzenia lub części składowe niezbędne do korzystania z budynku; do budynku nie zalicza się anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterii słonecznych przytwierdzonych do budynku. Kabla doprowadzającego energię do domu mieszkalnego, jako posadowionego poza obrębem budynku, nie sposób zatem zaliczyć do jego elementów stałych, jak czyni powódka w pozwie, a następnie Sąd orzekający w pierwszej instancji. Rację ma pozwany, że kabel ten, zgodnie z art. 48 kc, jako „inne urządzenie” jest częścią składową gruntu, a nie budynku lub wchodzi w skład przedsiębiorstwa przesyłowego (art. 49 § kc).

Abstrahując od zarzutów apelacyjnych należy także zauważyć, iż zakresem ochrony ubezpieczeniowej udzielanej przez pozwanego objęte były jedynie skutki zdarzeń losowych. W doktrynie prawa cywilnego wyjaśnia się znaczenie pojęcia „zdarzenia losowego”, wyróżniając następujące jego cechy: niepewność nastąpienia, niemożność przewidzenia, czy i kiedy określone zdarzenie nastąpi, niezależność zdarzenia losowego od woli jednostki, która została nim dotknięta. Przyjmuje się, że wypadkiem ubezpieczeniowym jest zdarzenie losowe będące następstwem bądź przypadkowego zbiegu okoliczności (np. zderzenie samochodów), bądź zrealizowania się określonego niebezpieczeństwa (np. pożar, deszcz nawalny, uderzenie pioruna), bądź też konieczności, której terminu nastąpienia nie można przewidzieć (np. śmierć).

Uszkodzenie kabla jako naturalny efekt starzenia się izolacji w pojęciu „zdarzenia losowego” się zatem nie mieści. Przyjęcie koncepcji odmiennej oznaczałoby, iż poprzez zawieranie umów ubezpieczenia od zdarzeń losowych właściciel nieruchomości mógłby finansować w ramach należnych odszkodowań niezbędne remonty konieczne z uwagi na zwykłe zużycie budynku, czy jego elementów stałych.

W świetle powyższego, zgodzić należy się ze skarżącym, iż w sprawie niniejszej nie powstała odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia domu jednorodzinnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

W związku z tym, na mocy art. 386 § 1 kpc Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo J. W..

Z uwagi na zmianę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji konieczną była również korekta w zakresie kosztów postępowania, o których Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc, obciążając tymi kosztami powódkę. Wskazany przepis stanowił również podstawę zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego zwrotu poniesionych kosztów w postępowaniu odwoławczym.